

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 34

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 6. september 1947

Bladid verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

21 Arg.

Okkara eintáttaði vinnuvegur

Tað er ofta havt á máli, at tað er stórus veikleiki hjá Føroyingum at leggja allan teirra vinnuveg eftir einum tatti.

Føroyingar hövdu nú fyrr ikki so stórt áliti til sjógvinn: Ringt er at hava hjallin á sjónum, sögdu teir gomlu. Men tað var í einari tíð, tá ið sjógvurin eingin ríkdómskelda var. Tá var hann bara ein viðfáningur, tá var landið alt: ull er Føroya gull.

Henda stóða og henda áskoðan eru nú broytt — og tað til munar. Óll sum Føroyar byggja í dag lita til sjógvinn sum framtíð okkara. Hann er hitt stóra og víðfarandi öki, sum landsins besti ungdomur fer at leita til og royna seg á. Alt i landi okkara má verða miðað móti tí sjónarmiði, at skal okkum vera menning fyri, og skulu vit hava vakstralikindi, má sjógvurin vera hövuðsvinnuvegur okkara.

Men tó at hetta er eitt sjónarmið, sum óll tjóðin stendur sameind um, so mugu vit ikki gloyma sannleikan i tí, at veikleiki liggur í at byggja alt sitt vinnuliv á ein vinning ella eina vinnugrein.

Sum er, so er einasti útflutningur okkara fiskur: feskur fiskur og saltfiskur. Fiskurin sum útflutningsvara skal so gjalda fyri allan okkara innflutning. Og ringast av øllum er, at so at siga alt vit nýta bæði til matna og klædna og til útgerð verður innflutt. Tað vil siga, at stóðan er tann, at fremmindi peningur skal út fyri alt ið gongur í landinum.

Vit siggja tað best, tá ið vit koma inn i føroyskar handlar, um tað so er i keypstaðnum ella úti á bygd: hvør einasti lutur, ið innanfyri er, er av útlandskum uppruna.

Sjálvandi fer fram ein søla av føroyskum vörum manna millum uttan um handlarnar, men hon er ógvuliga litil mett saman við tað innflutta.

Hetta eru brek, sum bæði vinnulivsmenn og teir stýrandi eiga at hava i hyggju. Og hetta er ikki bert brek men stórus

vandi. Ti vána tíðir kunna koma fyri ein vinnuveg, og tá kann tað menna væl og lætta um, at fleiri hjávinnur eru at triva i.

Landbúnaðin kann meira gerast við. Sum er, er hann fyri ongum. Føroyskur landbúnaður skuldi kunna fingist so upp á fótur, at innflutningurin av konserves-vörum kundi verið minkaður. Um hann ikki beinanvegin vaks so at talan varð um útflutning, kundi hann fyllt innlands marknaðin og so spart um uttanlands peningin. Nógvar hjávinnur kundu eisini fingist i lag burtur úr sjóvinnuni. Önnur sjóvinnulond hava støran ídnað burtur úr fiskivinnuni. Um roynt var, kundi vit ivaleyst gjørt tað sama. Útreiðslurnar her skuldu ikki verið størri enn aðrastaðnis, at vit skuldu ikki kunna kappast við aðrar á hesum økinum.

Eitt vinnuliv er sum við øllum øðrum livi: Tað er margfalt, og tað hevur sínar möguleikar. Men tað eru menn, sum skulu draga tað margfalda og möguleikarnar fram. Her batar ikki altíð sum i so mongum øðrum förum at biða eftir hinum einstaka virkseminum. Stýrandi menn, sum eisini hava vinnulivið um hendi, eiga at birta npp undir og stuðla einstaklinginum at finna möguleikarnar.

Á TINGI

2. víðgerð av stjórnarskipanarmállum.

Fólkaflokkurin noktar og góðkennir grundlógina sum verandi i gildi i Føroyum alt i einum orðadrátti.

P. M. Dam, ið var orðaförari fyri meirlutan (javnaðarmenn, gamla sjálvstýrismenn og sambandsmenn) greiddi frá teirra áliti og uppskoti, sum er prentað aðrastaðni og, helt fram:

I fólkaflokkssins áliti stendur fylgjandi merkiliga petti:

»Ein meirluti (fólkaflokksmenn og Jákup i Jákupsstovu) á tingi gjörði seg til at fremja fólksins avgerð, soleiðis at tingið gjörði seg fört fyri at taka imóti tí ræði, sum stóð tí i bði, og sum fólkið sjálvt hevði viðkent sær. Men tingið fekk ongarn náðir at fremja fólksins vilja.

Fremmant vald tók føroyska

fólkið av ræði 21. september 1946.»

Hesi orð koma at standa eftirtíðini sum lógnasti sálarligi misvøkstur, ið er komin til sjóndar hjá umboðsmönnum fyri fólkaflokkinn. Ti tann sokallaða fremmanda maklin, talan er um, er kongurin.

Kongurin nýtti onga valds-makt, men einans orðsins makt, ið hann átti og eigur sambært galdandi lóg, grundlógina.

Tá ið fólkaflokkurin — hóast hann sat við meirlutanum á ingi og soleiðis ikki kundi tvingast av nakrari tingsamtykt — lýddi kongsins boð, fór av tingi, tá ið kongur visandi á makt sína sambært galdandi lóg beyð honum at fara, tá váttaði hann — teir gævu fólkaflokksmenn — og undirstrikaði við gerð og sjónskum alburði, at teir ásannaðu, at kongsins makt i Føroyum var óbroytt, at lógarskrásetlanin av kongsins makt i Føroyum og yvir lögtinginum stóðugt var i gildi og órørd og óbroytt av fólkaatkvøðuni. Tá ásannaði hann, at grundlógin eisini var i gildi fyri Føroyar og stóð órørd av fólkaatkvøðuni.

Tá ið fólkaflokkurin stillaði upp til tað av konginum útskrivaða lögtingsval 8. november 1946, sýndi hann eisini yvir fyri Guði og menniskjum, at kongsins makt stóð við aftan á fólkaatkvøðuna, at eingin loysing var hend, at grundlógin stóðugt var galdandi i Føroyum.

Hetta er ivaleyst og meiri enn nóg mikið at sýna at einki hópi er i tí, tá ið fólkaflokkurin av og á, i bløðum eins og á fundi og nú i sinum áliti i hes-

Lastvognskoyring

Anton Arge (y) Húsabrugv

Tlf. 443

um máli talar um fólkaatkvøðuna sum eina hending, ið gav Føroya lögtingi fullveldi, avtök danska rikisdagsins og Danakongs makt i Føroyum. Við handling og stóðu síni á tingi hava fólkaflokksmenn vist fólki i Føroyum, at teirra tala og útleggjan av fólkaatkvøðuni soleiðis at hon gjörði Føroya stóðu leysa av donsku grundlógini er einki annað enn orð, ið teir sjálvir ikki trúgva og enn og minni hætta sær at handla uppá.

Fólkaflokksmenn sleppa so statt ikki undan tí, at teir við handling og stóðu síni eisini hava ásannað, at hin danska grundlógin er galdandi fyri Føroyar.

Annahvørt hetta uppskotið ella loysing.

Skal ikki verða loysing Føroya og Danmarkar imillum má tí tann nýskipan, ið skal gerast, henda innan fyri grundlógarmarkíð.

Hetta hevur tann meirluti, ið eg her i dag eri orðförari fyri ásannað.

Hetta hava Danir, ið samráðst hevur verið við, ásannað.

Men bæði meirlutin og Danir — umboðsmenn fyri allar danskar flokkar — hava samstundis verið samdar um at gera hina nýggju skipanina so frælsa og viltgangandi sum

Vit levera

KJØT-PYLSUR-FLESK
OG KONSERVES

i allar bestu kvalitetum.

Umboð:

Otto Jacobsen
Vestmanna

S. HOULBERG A/S

Fedevarer - Pølser - Leverpostej og Konserverfabriker

KØDBYEN

Statskontrol 352

KØBENHAVN